

Crònica

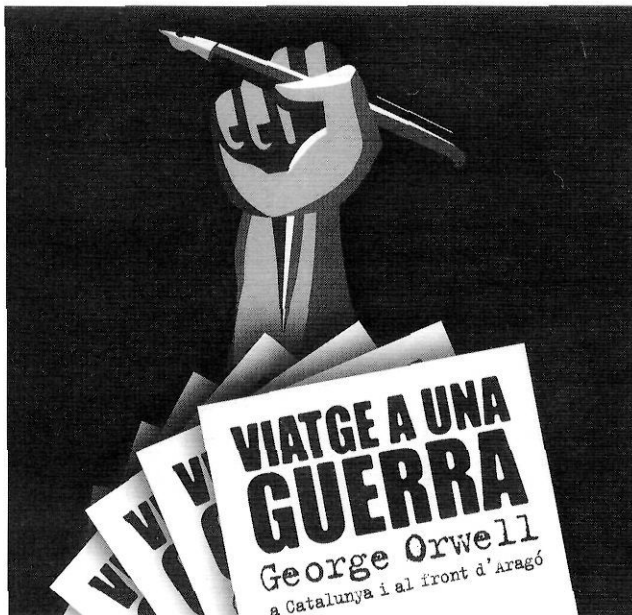
George Orwell: Viatge a una guerra

S'ha celebrat el centenari del naixement de l'escriptor i periodista anglès Eric Blair, conegut com a George Orwell, autor del llibre *Homenatge a Catalunya*. Amb l'objectiu de difondre aquesta obra i el pensament intel·lectual del seu autor, la Diputació de Girona, sumant-se a la commemoració, va organitzar aquesta exposició, del 22 d'octubre al 14 de desembre de 2003 a la Sala d'Exposicions Casa de Cultura de Girona.

La Casa de Cultura de Girona presenta una exposició de producció pròpia i de gran format. Comissariada per Miquel Berga i documentada per Elisabet Goula i Gemma Carbó, entre d'altres professionals, «Viatge a una guerra» se centra en l'obra *Homenatge a Catalunya* i ens transporta virtualment al temps de la maleïda Guerra Civil Espanyola. George Orwell va venir el 1936 a Espanya i va participar en el conflicte amb les milícies republicanes. El fet d'estar a Barcelona durant la revolució, al front d'Aragó —on fou ferit per una bala que li travessà el coll— i viure la il·legalització del POUM li permeten donar, l'any 1937, en forma de novel·la, una visió d'estranger sobre un conflicte civil que encara avui presenta ferides mal cicatritzades.

L'exposició presenta diversos àmbits. Per una banda hi trobem una excel·lent documentació de les portades dels diaris nacionals i internacionals amb els seus grans titulars des de l'inici del conflicte fins al final. Per altra banda, s'homenatja el fotògraf Agustí Centelles, autor de la majoria de fotografies de la guerra que ell mateix va salvaguardar i entre les quals hi ha l'única imatge que fins ara tenim on apareix George Orwell a Barcelona.

També hi trobem una sèrie de materials interactius per conèixer millor la biografia i l'obra d'Orwell, formada —entre d'altres— pels títols *La revolta dels animals*, on satiritzaven el règim comunista utilitzant el model de Swift, i *Mil nou-cents vuitanta-quatre*, amb una visió paorosa d'un estat totalitari del futur. Finalment, el discurs exposi-

tiu destaca la rellevància d'Orwell en la nostra societat actual.

Cal elogiar la gran tasca desenvolupada al llarg de més d'un any per tot un seguit de professionals que han fet possible la creació i posada en escena d'una

exposició riquíssima en materials i documents històrics; i sobretot, perquè han procurat fer-ho amb un discurs molt metòdic i alhora comprensible per a tots els visitants.

Joan Vicens i Tarré

Fita a Barcelona, amb l'obra del 2002

La capacitat creativa de l'artista gironí, exposada al centre històric de Barcelona: el dia 9 d'octubre de 2003 va ser inaugurada l'exposició en què Fita dona compte del seu treball i de la seva evolució al llarg de l'any 2002 amb una cinquantena de peces.

Amb la presència de Joan Domènech, delegat del Departament de Cultura a Girona, d'Antoni Solà, de la Diputació de Girona, de Mn. Josep M.

Martí Bonet, director del Museu Diocesà de Barcelona, i de Josep M. Sans Travé, director de l'Arxiu Nacional de Catalunya, va tenir lloc la

inauguració de l'exposició «Fita, Obra 2002» que s'ha pogut veure a la Pia Almoina de Barcelona fins a final de novembre de 2003. En primer lloc cal constatar que la vitalitat de Domènec Fita no té rival ni esclèxes, com no la té la seva curiositat pels nous materials emprats com a suport de la seva experimentació i, en darrer lloc, en la seva intensa dedicació a ordenar el *corpus* del seu treball. Una de les fórmules més reeixides d'acotament ha estat la de mostrar al públic, en aquest cas el barceloní, una selecció de la feina feta l'any 2002, vertebrada segons els compartiments habituals en els quals encaix la seva producció artística. Per un costat hi ha el seguit de maquetes ideades per dirigir els constructors de la monumental escultura d'acer sorrejat de 5,20 metres d'alçada, de l'abat Oliba de Vic, obra que presideix l'entrada a l'indispensable Museu Episcopal de Vic. És una peça corpòria en la qual els jocs dels buits i l'acer prenen el principal protagonisme per tal d'incorporar a la majestat històrica del personatge el seu vessant d'eclesiàstic bolcat en la pau, en un diàleg subtil entre l'esperit i la matèria; decididament aquesta serà una de

les peces escultòriques més importants del Fita de totes les èpoques.

Una circumstància present en aquesta exposició, i que sempre caracteritza l'obra de Fita, és l'ús de suports i materials industrials, sovint procedents del rebuig, i gairebé sempre descontextualitzats o allunyats del seu ús primigeni; en aquesta exposició són els *plotters* informàtics i els plàstics i la tinta xinesa o llençols. En definitiva, el Fita polièdric, el de la mirada escrutadora, la curiositat il·limitada, l'artista que combina el seu ferri aprenentatge acadèmic amb la provatura atzarosa o la barreja de materials *a priori* impossibles. En

L'Abat Oliba, a l'entrada del Museu Episcopal de Vic.

aquesta tessitura, la de l'atzar, és on Fita proposa els salts cap endavant més contundents en el seu repte d'artista total.

En un altre ordre de coses, cal indicar que Fita

ha mostrat una nova sèrie d'autoretrats que juntament amb les sèries que ha fet al llarg de la seva vida esdevindran un bon pretext d'estudi per als historiadors de l'art que en el futur es proposin analitzar la seva evolució; no deixen mai de ser unes profundes mirades al·legòriques al pas del temps. També està present el Fita en sèries botàniques i zoològiques; habitants i paisatges del seu univers particular, els dibuixos, els rostres... Domènec Fita(1) en estat pur.

Sebastià Goday

(1) Per saber més de Fita cal adreçar-se al magnífic web de la Fundació Fita: www.fundaciofita.com

El retorn dels absents

Qui va dir que «vivir es ver volver»? És ben cert: una de les grans satisfaccions de la vida és aquesta de veure tornar a l'actualitat i a la consideració pública persones estimades que el temps havia abandonat injustament al marge del camí. El temps pot ser cruel i la memòria curta, però els morts es resisteixen a desaparèixer i estan sempre a punt de surar en el riu cabalós de l'etern retorn. Ho fan amb motiu d'un aniversari, per un fet casual, per una circumstància inesperada o per pur atzar. El cas és que un dia o l'altre tomen i que sentim el goig de retrobar-los.

Només entre els escriptors vinculats a les terres gironines, podem anotar en els últims mesos la reparició de nombrosos desapareguts que semblaven oblidats.

Joaquim Ruyra ha estat objecte d'exposicions, recitals, reedicions i conferències, a Blanes i a Girona.

Prudenci Bertrana ha vist ampliada la seva bibliografia amb un estudi acurat sobre els seus anys joves.

Aurora Bertrana s'ha fet present amb dues biografies simultànies: una a Girona i l'altra a Barcelona.

Marian Vayreda ha suscitat exposicions, conferències, biografia i reedicions, a Olot, Girona i Barcelona.

Salvador Espriu ha estat reestudiat a fons en un simposi barceloní.

Camil Geis ha estat protagonista d'un homenatge i d'un recital poètic a Sabadell.

Josep M. Capdevila ha merescut l'aparició d'una biografia completa amb l'estudi del seu ideari.

Ara només cal que aquests retornats no siguin visitants fugaçs, sinó estadants amb garantia de permanència. Benvinguts siguin, en tot cas, a aquest país distret i desmemoriat.

Narcís-Jordi Aragó